

V

Buurspraeckeinder
Dorp van Ede vrede
Buurschap Veltgüiser.
De Annis 96.97 tot
1601 inclusis

2

Opten xij^{en} April Anno
xv. xcvi

Item die van Fuumickgruisen
pleyden mit oer segapys go
keder op den oendersten dbar
berg

Item Lick. Voetker Jay Woetke
vud Guent Willenfs mitt
oerly gepact dat sij sulley
keder op den middelen dbar
berg des Jaers vordertis y
643 Jaers lang Inyadende
tderste Jaer op. Raefegg dese
seobudtuyentigste Jaer
vud es toune bide d' dno vuy
des dijck te gelpes ma oerly
vud sulley syene vud d' d
bet s' en wof segapys am d' lang

Nog op die huij spracke besprooc
 ke dat die huijbrede mit Dorp
 bud ay die moellen feldes sal
 diegt uerdy tusseghe dit bud vrij
 dag naef troemende, so die
 seconbbe velday gebuirt zal
 wordy hbelcke bay uir booyt
 udy is stuyde dadyes te op de
 Jersf dy April gecontinueret
 sal uerdy

Nog verdraeyen, dat uer die
 haender, veltgijser, bud doese
 burger dijck sal opmaeckes
 vatter eyer seadys benoude
 uerdy die eettegen nae die
 soegtes luyes den sef dy April
 is Anu 97

Itery die ueteriing op te maechen

nae velder gelvoudetey in diepte
 vnd breite. vnd die haeye te goey
 dat get water in die uulgen niet
 feay lopey

— Die uulgenwaert oock ieder kin
 dens sijn land bltegrandy agt
 notu voetes breedet vnd die eerdt ma
 die uulgen op te uerpey

Jusgeelyckes bejndes die uulgen.
 sal ieder voete so velle opmaeden
 vnd grandy bay die wetterings
 afy wes op die uulgenwaert
 tso, als ieder voete breit geest

— Ten die veltgruise segndt vnd
 segndijck. diegt vnd op te maeden

Vay dit alles. sal die veltgruise als
 — diegtwaert die seouwe bueydey

6
op den iohannes vrydag in die meij,
Dit sal niet die bay maekes,
Wetgüsten vnd dochbüte, bij
kercken spracke ^{anspreken} ~~te~~

Doch sal niemandt sandt bi die
Middelenskerke. binnen dorps gren-
zen, bij penten van een dael der
voet doch pluige in die middel-
kerke te maeken

Anno 97

Noch versprooches dat ieden doch
sijn landt diuars doch die mege
beginnende mit Mariendaege
soijlandt daert kerke se is vuer
voet buett doch sal grauen tve
in die kerke 170

Noch sal die middelre die unies

behouden mit geininge off houde
sicht dat die nabuurs gheue segade
geffide, off den miller sal des
segade oprigtes

Tot sefters sijn ydondomick
Verrit Woet dus vud Jay der op

It dy wit des nachts in die mege
petrus ^{off burt} soedot, sal bebenen
eten tome bier off daerbt yad
nuoyt

Dat nuoch ocht eyle petrus v
beft op seidelbord sal goet
off enige segapet op des Ode
Sug latdy connid, voer die
Leste yart f dat vay is, Hgoot
op des segilling

Noch sal een ider mit sijn segapet op
sijn studele bliedij

Die wietbuede sal met dieg maechen
na vleder gebboente, tygh onder
vettich dach, uenbligdy
Aprilis 99

Nog geaccordeert dat niemant
mistuny op die schacty sal
eddyes

Iny ellych salmen op die velt
guisen brinck, vud scheyte nog
schacty, enne playys mety

Anno 9 d d d y Aprie

Jens ellich bix sprooches so jez
mandt hoey vltten eny vniudy
vud onder sulde gaten in de
wal groene, vader doer enyey
segade ysgiede sal d selue get
segt vud d segade betale

Itten ondergegeven dat een ieder sijn
vrede heynend donderdaeg dy selde
Aprilis sal digt maecten, bnd doer
wicus vrede sgaede yegheit, die
sal get sgot bnd sgaede yuet drey

Noch sal die intes yelbeit vordet
voer ditmaec wes dy neyendgedpa
notu bnd bay mi voortals sal die niet
y er y yelbeit vordes na den dert y Apr
1547 is ewiglike.

Doede sgoeters wardes ycontinnu
bij provisio

Nog dat niemant ennig soet, sard
nog wetek op end ander g moud
sal a sigouwen elke wip op ey
daelde, bnd dey sgoette

Voort is alle andere puntes salne
sig draeges na die conditio, Annis
96 & 97 ycontinnu bnd ondergegeven

Anno 1599 des 10ten Aprilis

Ies. Seelich versproeckes dat also Zijne
 Voetder gepaect hadde, dat sij niet
 sijn nabuere, soude leere oft
 middeles d'wars weds Jaerlic voer
 ties gieldes, ende sijn naebuere
 gods bud daerop niet en gones.
 datme die nabuere daerop sae
 gons, himes agt daer, ende
 Segoetis aldaer aenleeg, Wat
 sij wille doe.

Nog verdractes datme die veer
 suiser bud doerbuere dijctis jaer
 opmaeches datter yets slaeye be
 uude wardes, die eerstis na die
 goetis tyes des 10ten Aprilis voer
 dit Jaer/bud vey nu voortus tye
 des 10ten Aprilis ewigliche ge
 dinstude

Aldy die boetsunnig optmaeches tye
 Driid ag toetroming weseude des 10ten
 Aprilis

Die uifsen graet salmen btgaung
als Anno 96 den sprooken

Want egut bud signit dÿck voek als
Anno 96

Datmeÿ gÿne peerd op seferdel bory
nog aen walle sal goeden bud wie
meÿ niet hay becomms, so bebr
meÿ se stegÿ kendt sal voer tÿgo
verbeureÿ tÿs stunde, bud des uing
dubbede breucke

Want hoory van wt eant to buireÿ
als Anno 98 sprooken

Dat voek niet mandt mit vninge
meÿ beestÿ is die uifÿ sal godÿ boek
y. m. s. d. u. d. alder des eelÿ oppen goetÿ
darebt zij gebuirt

Die scoeters wordÿ ycontinnuirt

Want gont als bouÿ Anno 98

11
Anno 1600

Den xxiiiij^e Martij

Die brede bekanyende ydelijck A.
98 versprooches, hys dy Vj.
Aprilis

Die scoetderdwordes yduntunien
wie Anno 98 1600

Anno 1601

Die buikbrede sae dieg wets op
Dondersdag des ses tiendes Aprilis
bij penne, wie Anno 98 versprooches
Dat die mege aensoudt te bekenen
na desy daeg

Segndt buo sijck te maches als A.
99 versprooches

Vande scutting der peerdg ay die
Segndt elvorig, wie Anno 99

Anno 1607. Den 6 April

Binnespranke gesolden in
Dorp van De vint
Wetgruison

^{1.}
Iem die ha Gummert
elgeren mit oer die
kercken op den oer
Dwarnd wrij

^{2.}
Oder is op die
wysprocken der
Vredes int Dorp
die Scholmen ten
wisen tusschen
comuden ha
zal die sijn
den twerke

Ewigy Dagen ffo op Dinn ij
 Aprilis ³ grotmunt worde
 by die vorne van mijn dale
 in 5 Dagen wepente ee 3 april
 Loef hondragen Datum
 die Dieric die hertiginne
 und Dorborger Duffe salt
 pmanen dat die grom
 langem bywonden worden
 nget die concten nsa die
 ncten te gnet die system
 wile

4.
 Die Wnttoeringe op
 manen nsa older ghe-
 uffe in Dinsse unde
 te kinde die larye ffo
 dat fof warte in
 in nint nu toep

1666

5

14

Die Iulijen gravffris oick
 funderis fyn tannij vrom
 fioner hof fergaumen arzt
 worten burt vunder Die
 andr nse die mufon op
 te werpen

6

fijn grolen en fideren die
 Iulijen fat vrom funder oick
 fon wort exmarcken vrom
 grannen van die vortvrom
 grom vrom op die alle fion
 gravff is als funder vrom
 vrom gaff

fijn der Iulijen
 vrom vrom vrom
 vrom vrom op fion man fion

9

Diet sal nyemands sandt
 wyl die Moelen staen int
 Dorp Bruggen by poene va
 rmen daer out girre
 pluysen in die Moelenstree
 ken metten

8
 Dese vresprooking dat vrom
 Gode diward door die muren,
 Door syn Landt Bruggen
 int Marriendarcker Hoylelandt
 daerut luytste is vize vort
 vrent don sal grauen vord
 asu die streeken by poene
 va vrom dale

10
 Dese sal die droetler die
 maet waeren mit grinninge
 offer totwensicht dat die naz
 burren graven spade anstiede
 off den mulder sal die spade
 opvuyten

17

14.

Die Weltevreden saluum
Dijste maten 2 Ga Olden
griuwoutse tugenb Dru
Hwarvfften Aprilis

15

1. Loef Vnrechtordient

nota

Dat Arimands missongse
ex die Straat sel tigen
als oick minne affsonst font
yromachijge nigel en gindre
vun datt dat oimre grove
gusgrentke saluum ex die

yromachijge nigel en gindre
vun datt dat oimre grove

16.

Wiltwijser Brunt vunde

nota

Oftgroe wort Straatm
vinnige plaggren minne
by een poene val den dat
den segeoter tot corruptus van
die uaguer

17
corn

17. Is oick vnsproctm
fuman dat ~~list~~ vff die
Gugs vunde en vnde
gaten in die wal grove

Darv Dorr unigern freude
gesunde, sal die salin fut
Biset vnder scharer catalon

Item sint anreggurn dat
vnn Jodre sun Dornor
togrus den vnn dat vnn
sunde den 23 Aprilis
Diste maren offte. Dorn
vnn vnn scharer gesunde
Die sal fut scharer vnn
scharer catalon by ponn
wally nnn dat
Dort salun die vnn
vnn Dorn vnn vnn
nota vnn vnn vnn
sal ewigk vnn
vnn

Dat oick nu sal Oirmandt
 waer offter wuert goldt
 van nu ander mans grondt
 sijn nu op pomme wien weg
 dalder ween den Oforten
 van rickum wiser

21.

nota

Dat oick Oirmandt
 iust vringt Dinsten in die
 Oirmandt fondon vfr nu
 annouant den luster oppen
 seys daz wt sy geuvert
 by pomme wa vrom dald

~~Is oick noch huse porten
 Dat die warden wonder bieft
 wt srt fone brocht sollen
 elvum dinsten dazs hois men
 der Oforten nu stant als
 oick van den Dinst~~

22.

Sollten sich die Bürgermeister
van Aarn und Wolffse
noten goudt op syft soodre dat die
Wolffse herint op syn den
forrelijge tyt op vanden
gastaten. Wende

23.

Als het sollten die selve Bürger
meesters asu standt gann die
Goudt Aartzen Commen op
op die standt dat sy dat
water komde asu die Noet
ende van die sprued stungen
getreide sin olden gangren
vnder vngren Aen dat het
den van Aarn in zont
landren gorn stude nu doe
vnde dat sin oit tot propet
des Burens van Wolffse
set solden vier goudt. Meer
meer hnu vrom d'vromtel
wan hon sy is guntende
vterlijge Landere

24

Dat oock die Gifary wiff set
 Honylandt alle Anno 1606
 wiff sprocken is sollen bliuen

25

Die Wreghuysen vromd Van
 burgem Dierken sollen o pge-
 maectt wiffen ingruet Dru
 Gurftey Min

26

Woir die Jare 1607 is
 angruont Robert Cornclise
 woir van Gijortre

27

gemeren Die Gieeffden van Wtthuse
 vromd Ede Grooten, Dru E Dru
 Gurftey Jonten Carel wa
 Druken worgondt andr gero-
 sentien van Konyn oder vry
 sturtey landt an togruon
 by syn E. G. Hofe oeff an Dru
 Colte warriden die naburru
 binn garententienet

28.

Wan die altes salt die
Befolung die Befehle wurde
off als die Graff vnder
alle hoirsol puniten vnder
artikeln der arsten halben

Anno 1608. Den 28ten
Marsij.

Die Buur wurde sal diegen gemar-
cke wesen tegens narstromen
vrydagge, Ende volgen die
altes die arstenfolge in usatoken
julyck Anno 1607 op den 15ten
Aprilis van der ^{Gemeen} ~~de~~ buuren
afproken vnder verordint ad wood
Ende soeken tot vrom Befeter
afghevoer Gerrit Wolter sen va
de form

Die van sal die Befolung met die
Buur vrystend by deet di vrom
vnder die hange Gwert madson
die Befolung

15
Anno 1609.
Den 28. Martij

It vordt die Buirsprake van
die gemiene Nabuure van
predichs Verrecoort iert ende
besloten dat men sal nemmen
en partijste Mannen, omme
den gemienten Veeg toe te
lichtigen so gelycken tusschen
Joh. Brunt Ghesmaccen
ende Jacob Henrichs huise
ende hofstadt omme d'air
van denisse ende vlt
spracche toe voss voss
breet ende vlt vlt gemie-
nen vveeg vveemmen ende
oortto geweest by

Die Veeg hebben die gemiene
Nabuure geconsentiert
toegelaten ende verijust
dat Ceelmay van Cimmer

ende zind eruey sullen mogen
die Geerster van beiden
zy en moge by grauey tot re
paratie der betroung d' des
gemintey Wegeb Lo Ver
ende. Welc synen Vley camp
in s' h' ende end den selue
die met elsen end ander
te mogen bepoctey end vol
geny Voirtu en het Golt ge
wad te gemetey alle son
der Gemant weder segg
met en besijendo dat
eelman dat immer
ende synen eruey den wech
gemintey sullen blyue en
wyl gebruechey taelay
by die gemintey d' labuure
die des toe vone end
van noodty hebbe

Worder id noch versproichet
by die d' labuure dat alle
wringaend conditien en

Ende Van vaders sullen te
 Vollen gehouden ende aefter
 volyft Warden yelck
 in Anno 1609 op den
 Gesteij Aprilis binnen
 gemaeckt ond. Van die
 gemene Tabuierij, ouer
 yegency

Ende hebben tot sonen
 Gefeeter Wederom d'anz
 genomen Gerrit Woltersz
 Vanderhoert als d'virmals

Ende tot Guinias leed
 verfelst Quet G'jep
 als d' Cyb Petersz

Item die Buce Vred
 salmen diefde maechde
 binne den tijt Van
 aefte d'neydy

Hier once eno alle
 andere Wuygaende
 en yemrecht Conditie
 sall die Brent fete
 Guelman van Ammer
 de fultud met die twee
 Wuymeisters die Gefon
 de Wuyre van alle
 ende sonen nderdy die
 Breucke oft nemdy so
 Jan Wy staet for die
 Breucke hattich beuon
 ven moegten worden

Amu 1610 den
9^{en} Aprilis

Ik op die Brieft raechte
Hann die gemiene Tabinre,
Verprochen dat den Joef-
borger Dijk ende Gefind
tegen de Leege Maest (men)
gemacchet sal zin ende
Linde von het huse dijk
brind von tijt Van nest
sagen

Item die biesteullen
Inoyen werd in die
Wegen tot nest raeye toe
von Leege.

9206
Ik noch Verproien ho dat
Iny alle Steege sal
maechen by die gemiene
Tabinre, gende dinnoc
dunne playge to moye,
Maerdy in die Steege
ofte op den Bruch by
eene poene Van ta die
Dijk.

Vorder is noch Verspronte
 by die Habuere dat alle Ver-
 yuening Conditie en Veruair-
 den sullen ten Vollen gesoldo
 ende afgestornolyet worden
 geluck in Anno 1607.
 att en Dagen en tme
 by die gemide Habuere
 gemaect en onergegeeng
 binnig

Sinstlicken hebben die
 gemide Habuere ve-
 deromme gny enomen tot
 reney Schoeter Secret
 Volterck Vander Boest
 als Vormael

Vnde tot Zimmeister
 yesteldt Peter Sander
 ende Lambert Wijnig

Jhem die Buer Brod
 saluen dieste maecthe
 binn den tyt Van aeft
 Jaere

Hieronder ende alle ande-
 re Vrijemachtts en
 Vrijgheude conditien
 sijn die Grontfeste Cap-
 man Van Ommersch
 Gesultus met die twee
 Burmeesters die Gefon-
 des Woerde Van alle
 ende alle Vrijghaffti-
 gen van bruchte die
 toe staende affwaer
 ende straffes

Amo 1677 den
25. Martij

It op die Buijspraecke
Van die gemiddene Naburo
Wersprocken dat den
Veldgijser dyck Van die
Naburo, sal gemaect
Worden tegen toecomende
Donnerdag

Item men sal met die
bieste blyven Wt die
Wolfs Vrechten daeg
Wolfs Woy

Item alle Vylenisse
Goldt Des sepon Wod
ende alle andere ongemak
dat over die groeps be-
houden wort Van die
Strate te rymen binn
den tyt Van Vrechten
daegen

Sich en sall d' Ciemant
 Verckenbroyen gouden
 op die strate, oft ghesal
 die selis don heerden Lore
 yens, offte stades ende
 altyt op t' s'got gouden,

Item die loo heerde sall
 sich die Verckenbmede
 goeden ende goede opsight
 op die Verckenb ende
 biesten gobben dat sie
 Ciemant omige spade
 mogen doen, offte die
 heerde sall dat s'got
 selwer betalen

Verder is noch verspriche
 by die Clabbing dat alle
 vringende puncten
 ende artikelen en
 alle condition ende
 vuerdaerden sullen

Ten Wollen gegolden ende
 aefternotgot word en
 ydelich in Anno 1607.
 aeft d'eyen Tjind
 en velt by die gemiens
 d'labring gemaccht
 en ondergeyonden binnē

Item Gerrit Wolters
 van der godt-gevoet
 ende tot Buren d' stede
 gestoldt Ceelwin
 van Immero ende
 Tammet Aljion

Amo 1612
 Opten 13^{en} Aprilis

Id op die gemene Bierspra-
 ke vande Tabuiren van
 Veldhuisen en het Doep
 van Ede Verproichen
 en geconditioniert dat
 siel niemandt sall onderstaen
 noch verdriften enig
 poerde Bieften en verchard
 te laeten gaen noch te
 comen in den Engh alleer
 en benourenb een yder Man
 sijn raepen ede groen
 sall ondergebout hebben
 noch oick die hecken
 openen offte doen openen
 Voor Martini ende dat
 die poene van een tornel
 hierd,

nota
 and
 g'aruyt
 lert

Pich ik Verſprocken dat
 alle vorige artikelen
 punten en conditionen
 van Anno 1607 8 9
 10 11 en 1612 in t'n
 ſtrictelycken ſullen
 aefternolget worden
 ende dat by Verbeent
 der penen daer op ſtaende
 Wairou die Gefultus
 Ceelman van Onnoveren
 met die Zinnmerſter
 goede op ſicht ende die
 Breuckſaffigen ſtraffe

Bijmrs 35
Baart Ruyck
Willem Jansz

Dijnspraken gefonds
tot 1620

Als by provisy toegestant dat
de verdragen zulk moge, was
aest dach na datum des
tot St. victor toe mit dat
es reger gefonds zal zijn
zijn vrede die te mied
sinne d'ch aest dach die
zal es reger gefonds zijn
zo menige van zijn vrede
veeouda, worden, gubay, enge
ostelij, demint, looz, voor
door seker, van seker te
betale, hanc, stin, per, edent
voor de seker mit nochtal
dat de seker, in de duren
ij, demint, looz, vrede, seker
d'ch on onpartidig, sul, op, vrede
voor, g'voort, mit, de, vrede
niet, ordent, so, demint, bevond
wort, on, vrede, sul, betale

36
Dinspraeck gegodt
tot den 6 April 1629

Buyants